

Løgtingið
Tinghúsveg 1-3
100 Tórshavn

Dagfesting: 21. januar 2016
Tygara ref.:
Máltal: 16/00181-3

Løgtingsmál nr. Xx /2015: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um serskúla

**Uppskot
til
løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um serskúla
(dagføra frágreiðing og kanning, undirvísing og læriætlan og upptøkunevnd)**

§ 1

Í løgtingslóg nr. 50 frá 9. mai 2005 verða gjørdar hesar broytingar:

- 1) Í § 4, stk. 2 verður sum nýtt pkt. 2 sett: “Frágreiðingin verður endurskoðað eina ferð um árið.”
- 2) Sum nýtt 3. pkt. í § 4, stk. 2 verður sett: “Sernám skipar fyri kanningini og frágreiðingini”.
- 3) Í § 5, stk. 3 verður “samstarvi millum” broytt til “samráð við”.
- 4) Í § 5 stk. 3 verður eftir 1. pkt. sett: “Serskúlin ger læriætlan fyri næmingin og kann í hesum sambandi fáa ráðgeving frá sernámsfrøðiligu ráðgevingini”.
- 5) Í § 5 stk. 4 verður eftir 1. pkt. sett sum nýggj 2. og 3. pkt.:
“Læriætlanin verður eftirmett tvær ferðir um árið. Serskúlin kannar foreldur ella verjar um eftirmetingina.”

- 6) Í § 6 verður sum nýtt stk. 2 sett:
“Stk. 2. Serskúlin skal undirvísa sbrt. fólkkaskúlalógini í so stóran mun sum tilber.”

- 7) Í § 6, verður sum nýtt stk. 3 sett:
“Stk. 3, Skúlastjórin kann saman við sernámsfrøðiligu ráðgevingini og í samráð við foreldrini ella verjan gera frávik frá ásetingini í stk. 1 og stk. 2.”.

- 8) § 10, stk. 1 pkt. 1 verður orðað soleiðis: “ 1) 1 umboð fyri landsstýrismannin, sum er formaður”.

- 9) § 10, stk. 1 pkt. 2 verður orðað soleiðis: “ 2) Stjórin í Sernámi”.

- 10) § 10, stk. 1 pkt. 4 verður orðað soleiðs: “4) 1 umboð, sum kommunufelagið tilnevni”.

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

MENTAMÁLARÁÐIÐ INNANHÝSIS

Kap. 1. Almennar viðmerkingar

Endamálið við lógaruppskotinum til broytingar í lögtingslógini um serskúla er at gera tillagingar og dagføringar av lógini, sum kom í gildi 1. januar 2006. Lógin hevur ikki verið broytt hetta 10 ára skeiðið, og tørvur er á at gera ávísar dagføringar.

Í januar 2015 var Løgtingsins Umboðsmaður á eftirlitisvitjan í Skúlanum á Trøðni og hevði fleiri viðmerkingar til skúlatilboðið hjá teimum, ið bera fjølbrek. Í hesum sambandi gjørdi Mentamálaráðið frágreiðing til Løgtingsins Umboðsmann til viðmerkingar hansara, sum vóru sendar Mentamálaráðnum 15. september 2015. Í frágreiðing Mentamálaráðsins var m.a. greitt frá um ætlanir um dagføring av serskúlalógini, sum m.a. eru í samsvari við viðmerkingarnar frá eftirlitisvitjanini hjá Løgtingsins Umboðsmanni í Skúlanum á Trøðni.

Uppskotið til broytingarnar eru í høvuðusheitum dagføringar av lógini og broytingar samsvarandi viðmerkingunum frá Løgtingsins Umboðsmanni í sambandi við eftirlitisvitjanina og aðrar viðkomandi dagføringar. Broytingarnar í mun til galdandi lóg eru hesar:

1. Áseting um, at kanning og frágreiðing skulu endurskoðast og dagførast javnan

Áðrenn upptøku skal Sernám gera kanning og frágreiðing um næmingin. Tørvur er á, at kanningin og frágreiðingin javnan verður endurskoðað og dagførd, so at skúlatilboðið verður skipað so neyvt og málrættað sum møguligt. Tískil verður skotið upp at áseta, at skúlin tryggjar, at frágreiðingin verður endurskoðað og dagførd einaferð um árið. Foreldur ella verji skulu kunnast og skulu fáa møguleika at gera viðmerkingar til frágreiðingina.

Tað hevur stóran týdning, at frágreiðingin verður endurskoðað eina ferð um árið. Skúlin saman við Sernámi skal fylgja upp uppá læri- og menningartilgongdina hjá næminginum á regluligum støðu- og eftirmetingarfundum. Viðmerkt verður um dagføring í frágreiðing skal gerast.

2. Áseting um, at sernámsfrøðiliga ráðgevingin kann ráðgeva serskúlanum at gera læriætlan

Læriætlan er grundarlagið undir skúlagongdini og úrtøkuni hjá næminginum. Tað hevur stóran týdning, at fakfólkini í skúlanum gera læriætlanina fyri einstøku næmingarnar. Sernám hevur gjørt kanning og frágreiðing, tá ið næmingur verður upptikin í serskúla, og skal vera við at endurskoða og dagføra frágreiðingina javnan. Tí eigur møguleiki eisini at vera fyri, at serskúlin søkir sær ráðgeving frá sernámsfrøðiligu ráðgevingini, tá ið læriætlan skal gerast. Skotið verður upp, at ásett verður í lógini um møguleika hjá skúlanum at leita sær ráðgeving hjá sernámsfrøðiligu ráðgevingini. At gera læriætlan er tíðarkrevjandi, og sum nevnt, hevur tað týdning, at hon verður gjørd av fakfólki. Tó tað hevur eisini stóran týdning, at foreldur ella verjar eru kunnað um læriætlanina, og at tey kunnu gera viðmerkingar til læriætlanina. Tískil verður skotið upp, at “samstarvi” í lógini verður broytt til “samráð”.

3. Áseting um, at undirvísing í serskúla skal, alt tað ber til, vera samsvarandi fólkkaskúlalógini

MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

Sum serskúli eigur undirvísing at vera fatað í breiðum týdningi. Tó tað hevur týdning, at undirvísingini er so nær endamáli og námsætlanum í fólkkaskúlalógini sum til ber, og at tímatalið er, alt tað ber til, tað sama sum í fólkkaskúlanum. Tískil verður skotið upp, at ásett verður í lógini, at serskúlin skal undirvísa sbt. fólkkaskúlalógini í so stóran mun sum til ber, og tað sama er galdandi fyri vavið av undirvísingartímatali. Skotið verður upp, at broyta ásetingarnar soleiðis, at tað ikki er landsstýrismaðurin, men skúlastjórin sama við sernámsfrøðiligu ráðgevingini og í samráð við foreldrini ella verjar, sum tekur støðu til frávík í tímatali og innihaldi.

4. Broyting í navninum “Sernámsdepil” til “Sernám”

Sernámsdepilin skifti í 2011 navn til Sernám, og tískil verður skotið upp, at “Sernámsdepilin” verður broytt til “Sernám” í lógini.

5. Áseting um, at umboðið fyri landsstýrismannin verður formaður í upptøkunevndin

Serskúlin og Sernám hava ynskt, at umboðið fyri landsstýrismannin verður formaður í upptøkunevndini. Tí er uppskot um, at lógin verður broytt, so umboð fyri landsstýrismannin verður formaður í upptøkunevndini ístaðin fyri stjóran í Sernámsdeplinum, sum er ásett í galdandi lóg.

Hoyring

Lógaruppskotið verður sent til hoyringar hjá:

Føroya Lærarafelag, Føroya Pedagogfelag, Meginfelag teirra, ið bera brek, Skúlaleiðarafelagið, Skúlin á Trøðni, Sernám, Ráðið fyri brekað, Almanamálaráðið, Almannaverkið, Heilsumálaráðið, Psykiatriski Depilin, Heim- og skúli og Føroya Kommunufelag.

Kap. 2. Avleiðingar av uppskotinum

Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunu

Sernám fær øktar uppgávur í sambandi við eina javna endurskoðan og dagføring av kanningum og frágreiðing og ráðgeving til serskúla.

Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunu

Lógarbroytingin fer uttan iva at hava umsitingarligar avleiðingar fyri aðrar myndugleikar. Hetta er serliga galdandi fyri Sernám, sum í dagliga virkseminum skal vera við í, umframt at gera kanningar og frágreiðingar við upptøku, nú eisini skal endurskoða og møguliga dagføra hesar javnan og ráðgeva í hesum sambandi.

Avleiðingar fyri vinnu

Uppskotið hevur ikki við sær fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki við sær umhvørvisligar avleiðingar.

MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Sosialu avleiðingarnar av broytingini kunnu hava stóran týðning fyri nøgdsemi við skúlagongdini og úrtøkuni bæði fyri næmingin og foreldur ella verjar.

Millumtjóðasáttmálar á økinum

Mett verður ikki, at uppskotið hevur avleiðingar í mun til millumtjóðasáttmálar á økinum.

Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Tørvur er á serskúla, hóast Føroyar, í tráð við ST-sáttmálan um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek, miða eftir eini innkluderandi skúlaskipan. Mett verður, at við lógarbroytingini kann serskúlin dygdarmennast og gerast eitt betri læri- og menningarstað fyri tey, ið velja at ganga í serskúla. Mett verður ikki, at uppskotið um at broyta serskúlalógina hevur avleiðingar í mun til ST-sáttmálan um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

Marknaforðingar

Av tí at Føroyar onga avtalu hava um skúlagongd á fólkskúlastøði fyri næmingar við bústaði í øðrum londum, verður met, at uppskotið ongar avleiðingar fær í hesum sambandi.

	Fyri landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri øki í landinum	Fyri ávísar bólkar	Fyri vinnuna
Fíggjarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				Ja	

Kap. 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1

Nr. 1. Uppskotið snýr seg um broyting í § 4, stk. 2, sum ásetir, at innan upptøkuna til serskúla skal kanning og sernámsfrøðilig frágreiðing gerast, sum lýsir næmingin, skúlaviðurskiptini í heimakommununi, og hví næmingurin ikki kann fáa nøktandi tilboð í nærumhvørvinum. Ásett er í galdandi lóg, at Sernám skipar fyri kanningini og frágreiðingini. Skotið verður upp, at tað í § 4, stk. 2 verður ásett, at serskúlin endurskoðar frágreiðingina eina ferð um árið. Um neyðugt, skal skúlin saman við Sernámi tryggja, at frágreiðingin verður dagförd í sambandi við endurskoðanina.

MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

Nr. 2. Uppskotið snýr seg um at broyta lógina soleiðis, at orðið “Sernámsdepilin” verður broytt til “Sernám”, sum er í tráð við broyting í 2011 í navninum á stovninum.

Nr. 3. Broymingin snýr seg um, at tað í § 5, stk. 3 verður skotið upp, at “samstarv” verður broytt til “samráð”, tí mett verður, at fakfólk skulu gera læriætlanina, men at læriætlanin eigur at vera lögð fyri foreldur ella verjar og í samráð við tey.

Nr. 4. Í verandi lóg er ásett í § 5, stk. 3, at læriætlanin skal gerast í samstarvi millum foreldur ella verjar og lærarar næmingsins og soleiðis, at hon er liður í eini heildarlæriætlan fyri næmingin. Skotið verður upp at broyta § 5 stk. 3 soleiðis, at skoytt verður uppí, at serskúlin ger læriætlan og kann í hesum sambandi fáa ráðgeving frá sernámsfrøðiligu ráðgevingini.

Nr. 5. Í verandi lóg er ásett í § 5, stk. 4, at í seinasta lagi 2 mánaðir eftir, at næmingurin er byrjaður í skúlanum, skal læriætlanin verða liðug. Hon verður send foreldrum ella verja og eftirmett saman við teimum 2 ferðir um árið. Skotið verður upp at skoyta uppí í § 5 stk. 4, at læriætlanin verður eftirmett 2 ferðir um árið, og at serskúlin kannar foreldur ella verjar um eftirmetingina av læriætlanini.

Nr. 6. Skotið verður upp, at § 6 stk. 2 verður orðað soleiðis, at ásett verður, at serskúlin skal undirvísa sbrt. fólkaskúlalógini í so stóran mun sum til ber. Broymingin hevur við sær, at ásetingin um, at landsstýrismaðurin tekur avgerð um frávik um undirvísingartímatatal verður strikað, og at tað ístaðin verður áseting um, at undirvísingin skal, alt tað ber til, vera samsvarandi fólkaskúlalógini.

Nr. 8. Skotið verður upp at gera nýtt stk. 3 í § 6, har ásett verður, at skjúlastjórin kann saman við sernámsfrøðiligu ráðgevingini og í samráð við foreldrini ella verjan gera frávik frá ásetingini í stk. 1 og stk. 2 um undirvísing og tímatatal. Talan kann vera um, at viðkomandi næmingur kann verða frítikin heilt ella lutvíst fyri ávísar lærugreinar, og at tímatalið verður lækkað, grundað á, at mett verður, at hetta er tað mest gagnliga fyri næmingin.

Nr. 9 og 10. Uppskotið snýr seg um at broyta § 10, stk. 1 í verandi lóg, har ásett er, at upptøkunevndin er umboðað av stjóranum í Sernámsdeplinum, sum er formaður, einum umboði fyri landsstýrismannin, stjóranum í serskúlanum og einum umboði frá kommunufelagsskapum. Skotið verður upp at broyta § 10, stk. 1 so, at umboðið, sum landsstýrismaðurin tilnevnir, verður formaður í upptøkunevndini. Somuleiðis verður skotið upp í § 10 at broyta orðið “kommunufelagsskapir” til “kommunufelagið” og “tilnevnir” ístaðin fyri “velja”.

Til § 2

Vanlig áseting um gildiskomu. Umboðið, sum landsstýrismaðurin hevur tilnevnt, tekur við sum formaður í upptøkunevndini, tá lógin er komin í gildi.

Mentamálaráðið

Rigmor Dam
landsstýriskvinna

/

Poul Geert Hansen
aðalstjóri

MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

Fylgiskjøl

- Javntekstur